

saarCevno siaxl eni #5

samarTl iani arCevnebisa da demokratiis saerTaSoriso sazogadoeba (**ISFED**) agrZel ebs saqarTvel oSi saarCevno administraciis saqmianobis monitorings saarCevno sakiTxebTan dakavSirebiT. el eqtronul i biul etenis "saarCevno siaxl enis" 2006 wl is mexuTe gamoSvebaSi warmodgenil i informacia aris **ISFED**-is sxvadasxva programebis: amomrCvel Ta siebis da saarCevno administraciis saqmianobis monitorings, saarCevno kanonmdebl obaSi (saarCevno kodeqsSi) cvl il ebebis Setanisa da amomrCvel Ta saganmanaTl ebl o saqmianobebis mniSvnel ovani Semadgenel i nawil i.

saarCevno kanonmdebl oba

2006 wl is 23 ivniss saqarTvel os parl amentma mesame mosmeniT miRo fraqcia "nacional uri moZraobis" wevris - pavl e kubl aSvil is mier inicirebul i kanonproeqti organul kanonSi `saqarTvel os saarCevno kodeqsi- cvl il ebebis da damatebebis Setanis Taobaze.

mniSvnel ovania aRiniSnos, rom 2006 wl is 16 ivniss parl amentis iuridiul sakiTxTa da regionul i pol itikis, TviTmmarTvel obisa da maRal mTiani regionebis komitetebma erTobl iv sxdomaze mesame mosmeniT ganxil es zemoaRniSnul i kanonproeqti.

mesame sakomiteto mosmenis dros damswre sazogadoebam gamoTqva SeniSvnebi imasTan dakavSirebiT, rom aRniSnul kanonproeqtSi ar moxda wina sakomiteto mosmenis dros gamoTqmuli SeniSvnebisa da komentarebis gaTval iswineba. kanonproeqtis iniciatoris pavl e kubl aSvil is gancxadebiT aRniSnul i SeniSvnebi da komentarebi gaTval iswinebul i iqneboda mesame mosmenisTvis pl enarul sxdomaze warmodgenil kanonproeqtSi.

mesame sapaarl amento ganxil vaze kanonproeqtis varianti uSual od pavl e kubl aSvil ma waradgina. kanonproeqti gansazRvavs arCevnebis kenWisyris procedurebs, azustebs amomrCvel Ta monacemebis miwodebaze pasuxismgebel organoebis, gansazRvavs adgil obrivi TviTmmarTvel obis arCevnebis Catarebis axal vadebsa da sakiTxebis, roml ebic exeba saxel mwifo aRmasrul ebel i organoebis xel mZRvanel i pirebis saarCevno kampaniaSi monawil eobas, aseve saubno sarCevno komisiebis mier saubno Semaj amebel i oqmebis raodenobasa da gacemis wess. niSandobl ivia Semdegi cvl il ebebi:

- saarCevno kodeqsis Zvel variantSi saubno saarCevno komisiis hqonda 10 oqmis Sevsebis val debul eba, kanonproeqtis uaxl esi variantis me-60 muxl is mixedvit komisiis mdivani avsebs mxol od saubno saarCevno komisiisTvis gankuTvnili Semaj amebel i oqmis 2 egzempl ars, xol o damkvirvebl ebs da sxva dainteresebul pirebs SeuZliaT dauyovnebl iv moiTxovon oqmis asl i. saubno oqmebis raodenobis Semcireba da dainteresebul pirTaTvis mxol od maTi asl ebis gadacema zogadad gaarTul ebs saubno oqmebis gacemis proceduras, Seamcirebs oqmebis droul ad miRebis SesaZl ebl obas, Tu Sesabamisi teqnikiT ar aRiWurva saarCevno ubani da finansurad Zviri daj deba. aseve, garkveul wil ad izrdeba oqmebSi monacemebis Secvl is al baTobac;
- agreTve Sesworda gasacivrebis procedurebi. kerZod, Semcir da gasacivrebis vadebi, rac zogadad gaarTul ebs gasacivrebis proceduras;

saarCevno si axl eni #5

- Semcirda saubno saarCevno komisielis formirebisa da maTi saqmianobis vadebi, aseve Semcirda arCevnebis daniSvnis vadac, rac procedurul i Tval sazrisiT sakmaod gaarTul ebs arCevnebis administrirebas;
- miuxedavad imisa, rom dazustda amomrCeval Ta monacemebis gadacemaze pasuxismgebel i organoebi, amomrCeval Ta siebis sizustesa da namdvil obaze real uri pasixismgebl oba ar dakonkretebul a; amastanave kanoniT ar iqna gansazRvrul i amomrCeval Ta siebis ganaxl ebisa da daxvewis real uri meqanizmebi;
- saxel mwifo aRmasrul ebel i organoebis xel mZRvanel i pirebis saarCevno kampaniaSi monawil eobis kuTxiT, ar arsebobs real uri meqanizmebi kanoniT dadgenil i akrZal vebis gasakontrol ebl ad.

ISFED-is sakanonmdebl o winadadeba

2006 wl is 25 maiss samarTl iani arCevnebisa da demokratiis saerTaSoriso sazogadoebam (**ISFED**) saqarTvel os parlamentis reglamentis Sesabamisad parlamentis Tavmj domares warudgina sakanonmdebl o winadadeba organul kanonSi "saqarTvel os saarCevno kodeqsi" cvl il ebebisa da damatebebis Setanis Taobaze". **ISFED**-is mier wardgenil i sakanonmdebl o iniciativis umTavresi mizania xel i Seuwyos saarCevno kodeqsSi amomrCeval Ta siebis srul yofis meqanizmebis amuSavebas da siebis dazustebis procedurebis daxvewas. igi gansazRvavs konkretul pasuxismgebel organoebis amomrCeval Ta siebis SeqmnasTan dakavSirebiT. akonkretebs vadebs, aseve gansazRvavs saarCevno administraciebis funqciebsa da moval eobebs.

saqarTvel os parlamentis reglamentis 150-e muxl is Tanaxmad sakanonmdebl o winadadeba parlamentis Tavmj domarem an biurom 5 dRis vadaSi unda gadasces wamyvan komitets, romel ic 20 dRis vadaSi ganixil avs mas da gadawyvets inicirebis sakiTxs. iuridiul i komitetis gancxadebiT, aRniSnul SemTxvevaSi, sakanonmdebl o winadadebis iuridiul sakiTxTa komitetisaTvis gadacemis vada dairRva; amitomac **ISFED**-is sakanonmdebl o winadadeba iuridiul sakiTxTa komitets jerjerobiT ar ganuxil avs, rac ki dev erTxel parlamentis reglamentis darRvevaa.

saol qo saarCevno komisieli

grZel deba zogierTi saol qo saarCevno komisiis Semadgenlobis Sevseba/dakompleqtebis procedura. rogorc cnobilia csk-m komisiis wevrobis ufl ebamosil eba sakuTari gancxadebis safuZvel ze vadamde Seuwyvita mTawmindis saol qo saarCevno komisiis 2 wevrs da gamoacxada konkursi 2 vakantur Tanamdebobaze. gancxadebebis miReba aRniSnul vakantur adgil ebze dasrul da 2006 wl is 15 ivniss. Sedegad 19 ivniss saqarTvel os central uri saarCevno komisiis morig sxdomaze dakompleqtda mTawmindis saol qo saarCevno komisiaSi arsebul i ori vakanturi Tanamdeboba.

aseve aRsanisnavia, rom 2006 wl is 12 ivniss csk-m №24 dmanisis saol qo saarCevno komisiis erT wevrs piradi gancxadebis safuZvel ze vadamde Seuwyvita ufl ebamosil eba. csk-m zemoaRniSnul vakantur Tanamdebobaze konkursi gamoacxada. konkursis Catarebis organizaciul i sakiTxebis uzrunvel yofis mizniT Seiqmna samdivno, sadac sabuTebis miRebis bol o vadad gansazRvra 2006 wl is 22 ivnisi.

saarCevno si axl eni #5

am etapze saol qo saarCevno komisiebis saqmianobis prioritets wadmoadgens amomrCevl Ta monacemebis dadgenis procedurebi. aRsanisSnavia, rom central uri saarCevno komisiis oficial uri gancxadebis Tanaxmad, probl ematuri amomrCevl ebi, romel Ta rekvizitebis dadgena ver moxerxdeba saol qo doneze, sabol ood dadgindeba saubno komisiebis mier kardakar gadamowmebi T.

amomrCevl Ta siebi

saqarTvel os central urma saarCevno komisi am 2006 wl is 19 ivnisiTvis daasrul a muSaoba amomrCevl Ta erTiani siis pirvel ad versiaze, romel ic moicavs saqarTvel os masStabiT arsebul yvel a saarCevno ol qs. Sedegad saxezea 75 saarCevno ol qis amomrCevl Ta pirvel adi siebi, romel Sic Seyvanilia 3 200 000 amomrCevl i, amaTgan q. Tbil isSi 922 000 amomrCevl i.

niSandoblivia, rom amomrCevl Ta erTian siaSi amomrCevl Ta raodenobam sagrZnobl ad moimata bol o arCevnebTan SedarebiT (2004 wl is 28 martis xel axal i saparl amento arCevnebi).

am etapze amomrCevl Ta erTian siebSi arsebobs ramdenime saxis ZiriTadi probl ema romel Ta gamosworebazec central ur saarCevno komisi as da mTli anad saarCevno administracias mouwevs aqtiuri muSaoba. kerZod:

- amomrCevl Ta pirvel ad siebSi dResac fiqsirdeba sakmaod bevri gardacvl il i adamianis monacemi. saqarTvel os central uri saarCevno komisiis gancxadebiT dReisaTvis iusticiis saministrosTan erTad dawyebul ia am probl emis mogvareba csk-Si ukve arsebul i kompiuterul i programis saSual ebiT, iusticiis saministros daqvemdebarebaSi myof samsaxurebSi arsebul i gardacvl il Ta monacemebis Sedarebisa da uSual od qveda donis saarCevno administraciebis mier amomrCevl Ta monacemebis gadamowmebis safuZvel ze. aRniSnul i probl ema savaraudod gadawydeba saubno saarCevno komisiebis Seqmnis Semdeg. mniSvel ovania, rom sakmaod gaumarTavi da bundovania gardacvl il moqal aqeta amomrCevl Ta siebidan amoRebis procedura, radgan iusticiis saministroSi arsebul i monacemebi ar asaxavs gardacvl il Ta real ur raodenobas, radgan raionebis umravl esobaSi ar xdeba gardacvl il Ta monacemebis oficial urad dafiqsireba, rac Tavistavad qmnis samarTl ebriv probl emebis.

- amomrCevl Ta siebSi fiqsirdeba monacemTa gaorebebi erTi da imave amomrCevl is sxvadasxva registraciis adgil iT aRniSvis gamo, aRniSnul i probl ema swordeba amomrCevl Ta bol o registraciis adgil is dadgenis Sesabamisad;

- amomrCevl Ta siebSi fiqsirdeba amomrCevl Ta monacemebi misamarTebis miTitebis gareSe, aseve iseTi misamarTebi, roml ebic real urad ar arseboben;

- amomrCevl Ta pirvel adi sia ar moicavs im amomrCevl Ta monacemebis (saqarTvel os mTli ani mosaxl eobis 5-7%), romel Tac jer kidev e.w. "sabWoTa pasporTEbi" gaaCniat, rac kidev erTxel mianiSnebs amomrCevl Ta siebis daxvewis saWi roebaze. am probl emis mogvareba eqvemdebareba iusticiis saministros da adgil obrivi TviTmmarTvel obis organoebis, romel Tanac saarCevno administracias ukve dawyebul i aqvs mWi dro TanamSroml oba.

saqarTvel os central uri saarCevno komisiis gancxadebiT uaxl oes momaval Si 75 saol qo saarCevno komisi as gadaecema kompiuterul i teqnika, special uri programa da amomrCevl Ta erTiani siis el eqtronul i versia. Sesabamisad, 2006

saarCevno si axl eni #5

wl is 15 ivl isidan TiToeul moqal aqes eqneba SesaZl ebl oba Seamowmos sakuTari Tavi amomrCeval Ta erTian siaSi. amasTanave, Semowmebis kidev erT saSual ebas warmoadgens csk-s mier SemoTavazebul i e.w. "cxel i xazi", romel ic amoqmeddeba 15-20 ivl isidan da roml is meSveobiTac amomrCeval Ta siaSi sakuTari Tavis gadamowmebis mizniT moqal aqe SeZl ebs ufaso informaciis miRebas saqarTvel os nebismieri dasaxl ebul i punqtidan. zaris Rirebul ebas dafaravs csk. im SemTxvevaSi, Tu moqal aqem sakuTari Tavi ver aRmoacina amomrCeval Ta erTian siaSi, maSin mas konsul taciebs gauweven iuristebi, Tu sad, rodis da rogor unda gaiaron registracia. amomrCeval Ta mier siebis gadamowmeba SesaZl ebel i iqneba csk-s veb-gverdze ganTavsebul i amomrCeval Ta el eqtronul i siebis mixedviTac.

19 ivniss csk-s mier gamarTul Sexvedraze pol itikur partiebsa da arasamTavrobo organizaciebs gadaeca yvel a saarCevno ol qis amomrCeval Ta erTiani siis pirvel adi versia. zemoaRniSnul Sexvedras eswreboda parl amentis vice-spikeri mixeil maWavariani, romel mac yvel a dainteresebul pirs mouwoda amomrCeval Ta erTiani siis gadamowmebisaken da csk-Si Sesabamisi SeniSvnebis Tu komentarebis wardgeni saken.

kompiuterul i programa

amomrCeval Ta erTiani siis el eqtronul i damuSavebis mizniT csk-s mier kompiuterul i programis Seqmnaze gamocxadebul tenderSi gamarjvebul ma Sps "geoanal itikam" daasrul a muSaoba kompiuterul programaze, romel ic uzrunvel yofs amomrCeval Ta erTiani samisamarTo monacemTa bazis Seqmnas da konkretul i amomrCeval is konkretul misamarTTan/registraciis adgil Tan SesabamisobaSi moyvanas.

Sps "geoanal itikam" uzrunvel yo ordoniani kompiuterul i programis Seqmna, romel ic gankuTvnil ia csk-s da saol qo saarCevno komisiebisTvis. konkretul i saarCevno ol qis wevris mier kompiuterul programis qveda doneze - "operatorSi" Setanil cvl il ebebs central izebul ad gaakontrol ebs da sabol ood ganaaxl ebs csk-s zeda donis kompiuterul i programa - "administratori".

csk axl o momaval Si apirebs aRniSnul i kompiuterul i programis prezentaciis ganxorciel ebas masmediis, arasamTavro organizaciebisa da pol itikuri partiebis warmomadgenl ebisaTvis. zusti TariRi gamocxaddeba.

samarTl iani arCevnebis da demokratiis saerTasoriso sazogadoeba (ISFED) agrZel ebs saarCevno sakiTxebis monitorings da Sedegebs periodul ad acnobebs sazogadoebas. damatebiTi informaciis misaRebad gTxovT, ewvIoT organizaciis veb-gverds: www.isfed.ge

30 ivnisi, 2006 wel i